

วิธีดำเนินการวิจัย

ในบทนี้จะได้เสนอ วัตถุประสงค์ของการวิจัย และวิธีดำเนินการวิจัย ซึ่งประกอบด้วย การกำหนดประชากร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งจะได้เสนอตามลำดับดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษากระบวนการนิเทศการศึกษาของหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
2. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในกระบวนการนิเทศการศึกษาของหน่วยศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ หัวหน้าฝ่ายพัฒนาการเรียนการสอน หัวหน้าฝ่ายนโยบายและแผน ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดและกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จำนวน 219 คน ดังปรากฏในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรผู้ตอบแบบสอบถาม

ประชากร	จำนวน
หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์	73
หัวหน้าฝ่ายพัฒนาการเรียนการสอน	73
หัวหน้าฝ่ายนโยบายและแผน	73
รวม	219

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น 1 ฉบับ เพื่อสอบถามหัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ หัวหน้าฝ่ายพัฒนาการเรียนการสอน หัวหน้าฝ่ายนโยบายและแผน สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ โดยอาศัยกระบวนการนิเทศการศึกษาของ เบน เอ็ม แฮริส (Ben.M. Harris) ซึ่งได้นำกระบวนการบริหารบางประการของ แอลเลน (Allen) มาใช้ มาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วย 5 กระบวนการ คือ กระบวนการวางแผน กระบวนการจัดสายงาน กระบวนการนำ กระบวนการควบคุม กระบวนการประเมินผลการปฏิบัติงาน และปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นในกระบวนการนิเทศ ทั้ง 5 กระบวนการ ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อความเกี่ยวกับสถานการณ์ของผู้ตอบแบบสอบถามในเรื่อง เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ตำแหน่ง ระยะเวลาในการปฏิบัติราชการ ระยะเวลาในการปฏิบัติงานในหน้าที่หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ หัวหน้าฝ่ายพัฒนาการเรียนการสอน หัวหน้าฝ่ายนโยบายและแผน มีลักษณะเป็นคำถามแบบตรวจสอบรายการ (Check-list)

ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับการปฏิบัติในกระบวนการนิเทศการศึกษา ทั้ง 5 กระบวนการ คือ กระบวนการวางแผน กระบวนการจัดสายงาน กระบวนการนำ กระบวนการควบคุม กระบวนการประเมินผลการปฏิบัติงาน มีลักษณะคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check-list) และแบบปลายเปิด (Open-ended)

จำนวนข้อคำถาม เป็นดังนี้

กระบวนการวางแผน	จำนวน 6 ข้อ	คิดเป็นร้อยละ 13.64
กระบวนการจัดสายงาน	จำนวน 7 ข้อ	คิดเป็นร้อยละ 15.91
กระบวนการนำ	จำนวน 13 ข้อ	คิดเป็นร้อยละ 29.54
กระบวนการควบคุม	จำนวน 8 ข้อ	คิดเป็นร้อยละ 18.18
กระบวนการประเมินผลการปฏิบัติงาน	จำนวน 10 ข้อ	คิดเป็นร้อยละ 22.73

ตอนที่ 3 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในกระบวนการนิเทศการศึกษา ทั้ง 5 กระบวนการ คือ กระบวนการวางแผน กระบวนการจัดสายงาน กระบวนการนำ กระบวนการควบคุม กระบวนการประเมินผลการปฏิบัติงาน มีลักษณะคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check - list) และแบบปลายเปิด (Open - ended)

จำนวนข้อคำถาม เป็นดังนี้

กระบวนการวางแผน	จำนวน 3 ข้อ	คิดเป็นร้อยละ 10.71
กระบวนการจัดสายงาน	จำนวน 6 ข้อ	คิดเป็นร้อยละ 21.43
กระบวนการนำ	จำนวน 8 ข้อ	คิดเป็นร้อยละ 28.57
กระบวนการควบคุม	จำนวน 5 ข้อ	คิดเป็นร้อยละ 17.86
กระบวนการประเมินผลการปฏิบัติงาน	จำนวน 6 ข้อ	คิดเป็นร้อยละ 21.43

การสร้างแบบสอบถาม

1. ศึกษาค้นคว้าหาแนวทางในการสร้างแบบสอบถามจากตำรา เอกสาร รายงานการปฏิบัติงาน รายงานผลการปฏิบัติงาน ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการนิเทศ การศึกษา ปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นในกระบวนการนิเทศการศึกษา โดยนำข้อมูลเหล่านั้นมาประมวลเข้าด้วยกัน แล้วสร้างเป็นแบบสอบถามขึ้นมา
2. ขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
3. สร้างแบบสอบถามขั้นต้น
4. นำแบบสอบถามให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจแก้ และรับข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงแก้ไข
5. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามใหม่ ตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา
6. นำแบบสอบถามให้ผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อพิจารณาปรับปรุงแก้ไขในด้านความถูกต้อง ตรงตามเนื้อหา (Content-Validity) และความเหมาะสมในการใช้ภาษา
7. นำคำแนะนำ ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม จากผู้ทรงคุณวุฒิมาปรับปรุงแบบสอบถาม แล้วนำแบบสอบถามมาขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อให้ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์ครบถ้วน เพื่อนำไปใช้ในการวิจัยต่อไป
8. จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้ในการเก็บข้อมูล

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยใช้วิธีส่งแบบสอบถามอย่างเป็นทางการ โดยขอหนังสือขอความร่วมมือจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อขอความอนุเคราะห์จากเลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้ส่งหนังสือขอความร่วมมือไปยังผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดและกรุงเทพมหานคร ทั้ง 73 จังหวัด ได้ให้หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ หัวหน้าฝ่ายพัฒนาการเรียนการสอน หัวหน้าฝ่ายนโยบายและแผน ได้ตอบแบบสอบถาม และส่งคืนอย่างเป็นทางการมายังศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

จากแบบสอบถามที่ส่งไป 219 ฉบับ ได้รับกลับคืนมาอย่างสมบูรณ์
จำนวน 193 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 88.13 ดังปรากฏในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไป-รับคืน และแบบสอบถามที่สมบูรณ์

กลุ่มประชากร	ส่งไป	ได้รับคืน		แบบสอบถามที่สมบูรณ์	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์	73	64	87.67	63	86.30
หัวหน้าฝ่ายพัฒนาการเรียน การสอน	73	67	91.78	66	99.41
หัวหน้าฝ่ายนโยบายและแผน	73	65	89.04	64	87.67
รวม	219	196	89.84	193	88.13

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้วิธีการทางสถิติ ดังนี้

4.1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัว ใช้วิธีหาค่าความถี่และค่า
ร้อยละ แล้วนำเสนอข้อมูลในรูปตารางประกอบความเรียง

4.2 ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติในกระบวนการนิเทศการศึกษา ใช้วิธี
หาค่าความถี่และค่าร้อยละ แล้วนำเสนอข้อมูลในรูปตารางประกอบความเรียง พร้อม
ทั้งรวบรวมข้อมูลที่ได้จากแบบปลายเปิด นำเสนอเป็นข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติใน
กระบวนการนิเทศการศึกษา

4.3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในกระบวนการนิเทศการศึกษา ใช้วิธีหาค่าความถี่และค่าร้อยละ แล้วนำเสนอข้อมูลในรูปตารางประกอบ ความเรียง พร้อมทั้งรวบรวมข้อมูลที่ได้จากแบบปลายเปิด นำเสนอเป็นปัญหาและอุปสรรคในแต่ละกระบวนการนิเทศการศึกษา

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ค่าร้อยละ ใช้สูตร (ประคอง กรรณสูต 2517: 40)

$$\text{ค่าร้อยละของข้อใด} = \frac{\text{ความถี่ของข้อนั้น} \times 100}{\text{ผู้ตอบแบบสอบถาม}}$$